

Број/Број:04/3,03/11-05-332/08
Сарајево/Sarajevo, 29. 07. 2008.

**ИЗВЈЕШТАЈ
СА СЕМИНАРА ОЕБС-а О ИЗБОРНИМ ПИТАЊИМА
БЕЧ, 21. и 22. 07. 2008.**

У Бечу је 21. и 22. јула 2008. године, у организацији Финске, као предсједавајуће ОЕБС-а током 2008. године, и ОЕБС-ове Канцеларије за демократске институције и људска права (ОДИХР) одржан семинар о изборним питањима. На семинару су учествовали г. Шемсудин Мехмедовић, члан Сталне делегације ПСБиХ у Парламентарној скупштини ОЕБС-а, и Јелена Рајаковић, секретар Сталне делегације ПСБиХ у Парламентарној скупштини ОЕБС-а.

Семинар је организован на основу консултација и расправа Комисије за људску димензију, а расправљано је о извршавању досадашњих обавеза ОЕБС-а, посматрању избора и најбољим праксама, као и о техничкој помоћи.

Једна од основних тема о којој се расправљало била је како помоћи земљама у развоју њиховог изборног процеса путем посматрања избора, пружања техничке помоћи (укључујући анализу изборних закона) и подршке у извршавању обавеза и препорука кроз отворени дијалог.

Циљ семинара је био да се иницира конструктивни дијалог о питањима везаним за изборе у ОЕБС-у и да се види какве су могућности за постизање истог мишљења.

Будући да су у посматрачким мисијама ОЕБС-а, осим представника ОДИХР-а, заступљени и представници Парламентарне скупштине ОЕБС-а, у консултације за припремање семинара била је укључена Парламентарна скупштина ОЕБС-а са својим представницима.

Генерални секретар ПСОЕБС-а, Спенсер Оливер, истакао је у свом обраћању водећу улогу коју су парламентарци имали у посматрачким мисијама у последњих 15 година, нагласивши да су "најбоље судије изборних процеса управо они који су дошли до своје функције кроз изборни процес". Додао је да то пружа кредибилитет за посматрање избора и доприноси транспарентности и одговорности, што би требало да буде обавеза свих међународних посматрача избора.

Такође, нагласио је да је Парламентарна скупштина ОЕБС-а и раније критиковала коришћење двојних стандарда у посматрању избора, наглашавајући да међу 56 земаља чланица ОЕБС-а не постоје два идентична изборна система. Зато изборна посматрачка мисија треба да буде врло опрезна у критиковању одредаба изборног закона земље у којој посматра изборе.

Такође, методологија посматрања избора коју примјењује нека организација или институција мора да буде флексибилна, јер ако она на било који начин ограничава процес надгледања избора, онда она мора да буде промијењена.

Као представници Парламентарне скупштине ОЕБС-а, излагања су имали и г. Кимо Киљунен, потпредсједник ПСОЕБС-а, и г. Андреас Нотехеле, специјални представник ПСОЕБС-а.

Они су говорили о начину посматрања избора и улози коју парламентарци имају у мисијама ОЕБС-а, као и посматрачкој методологији и изазовима који предстоје.

Потпредседник ПСОЕБС-а Кимо Киљуенен нагласио је да државе чланице ОЕБС-а могу имати само користи од ОЕБС-ове стручности у развоју њихових изборних система и додао да се улога посматрања избора не смањује већ да, напротив, ОЕБС-ов модел посматрања избора представља модел који су усвојиле и друге међународне организације и регије у свијету.

Независни карактер посматрачких активности мора да буде сачуван да би оцјена избора била објективна и поштена.

Он је такође нагласио значај отвореног и озбиљног дијалога међу земљама чланицама како би се превазишли различити погледи на изборна питања.

Бивши председник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, Брус Џорџ, оптужио је руководство ПСОЕБС-а да "кује завјере са неким земљама чланицама да се централна улога у надгледању избора пребаци са ОДИХР-а на Парламентарну скупштину ОЕБС-а, по цијену снижавања изборних стандарда".

Његово обраћање обухватило је и бројне напомене којима се парламентарци квалификују као недовољно часни и посвећени задатку.

Државе чланице су изнијеле различите ставове о модалитетима посматрања избора, а ОДИХР је највише замјерки упутио на рачун изборних система у земљама бившег СССР-а

ОДИХР, који формира дугорочне и краткорочне тимове посматрача у земљама чланицама ОЕБС-а, жалио се на бројне проблеме у бившим совјетским републикама: Русији, Бјелорусији, Јерменији, Казахстану, Киргистану, Тацикистану и Узбекистану. Представници ове организације жалили су се на стање људских права у наведеним земљама, наводећи да им је отежан рад будући да их власти тих земаља оптужују за претјерано "близак" однос са невладиним сектором и опозиционим снагама, пристрасност, као и за потпуну зависност од САД-а.

Ово стање је кулминирало када су парламентарни избори у Русији у децембру 2007. године одржани без учешћа ОДИХР-а, а посматрачке мисије је чинило око 60 представника Парламентарне скупштине ОЕБС-а и Парламентарне скупштине Савјета Европе.

Представници Русије су истакли да је и овај семинар потврдио да упорно постоји озбиљан проблем у области начина посматрања избора, посебно у активностима ОДИХР-а.

Руски представник је скренуо пажњу на раније иницијативе које је Русија у договору са другим земљама покренула, а које се односе на сачињавање компаративне анализе изборног законодавства држава чланица и елабората о основним принципима на којима треба организовати ОДИХР у посматрању избора.

Они су нагласили да ће руска страна наставити промовисати принципе који ће унаприједити ОДИХР-ове изборне активности.

Сличне ставове изнијели су и представници Казахстана, Јерменије и Киргистана.

Представници Бјелорусије, одговарајући на оптужбе о начину одржавања избора у тој земљи, позвали су присутне да формирају посматрачке мисије и надгледају изборе који ће се одржати 28. септембра 2008. године.

Осим представника 56 земаља чланица ОЕБС-а, Савјета Европе, Европског парламента, Европске комисије, семинару су присуствовали и представници великог броја невладиних организација

Извјештај припремила

Јелена Рајаковић

Секретар
Сталне делегације ПС БиХ у ПС ОЕБС

***Напомена: Извјештај одобрио г. Шемсудин Мехмедовић, члан Сталне делегације ПС БиХ у ПС ОЕБС**